

РЕЦЕНЗІЇ

В. І. Литвиненко
доктор юридичних наук, професор,
Заслужений юрист України,
директор Навчально-наукового інституту права
імені князя Володимира Великого
«ПрВНЗ «Міжрегіональна академія управління персоналом»

РЕЦЕНЗІЯ на монографію Глуховері В. А. «МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВООХОРОННОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВИ»

Демократизація суспільних відносин, конституційна реформа, активізація процесів євроінтеграції, удосконалення законодавства у напрямку посилення захисту прав та свобод громадянина вимагають насамперед чіткого визначення структури правоохоронної системи, теоретичного обґрунтування сутності правового статусу правоохоронних органів, шляхів і напрямків удосконалення їх діяльності. І хоча впродовж останніх років дослідження особливостей діяльності правоохоронних органів України та їх правового статусу сучасними науковцями провадилося досить активно, окреслені проблеми не можна вважати вирішеними ні у практичному, ні у теоретично-методологічному аспекті. У зв'язку з чим рецензована праця є актуальною та своєчасною.

За роки незалежності в Україні не склалося чіткого уявлення як поетапно, системно реформувати правоохоронну систему нашої держави, оптимізувати діяльність правоохоронних органів. Так склалося, що кожне відомство та міністерство самостійно виробляло власне бачення щодо реформування, яке інколи не завжди узгоджувалося із реформуванням інших правоохоронних органів.

Питання про те, як повинні розвиватися правоохоронні органи, які функції повинні бути змінені, збережені або, взагалі, вилучені в майбутньому, в сучасній юридичній науці мають дискусійний характер. Потребує й уточнення система взаємодії системи правоохоронних органів в цілому, визначення, зокрема, місця та призначення системи органів МВС України в правоохоронній сфері. Тобто сьогодні актуальним є вироблення науково-практичних рекомендацій з окреслених питань сприятиме розробленню новітньої концепції перспективного розвитку правоохоронних органів України як в цілому, так і МВС України зокрема.

Не викликає сумнівів необхідність опрацювання питань місця МВС України в системі правоохоронних органів. У рецензованій праці автор дово-

дить, що МВС України є особливим центральним органом виконавчої влади, який, не здійснюючи правоохоронну діяльність і не маючи правоохоронних функцій, є невід'ємним складовим елементом правоохоронної системи держави.

Цілком слушними є висновки Глуховері В.А., що особливістю адміністративно-правового статусу МВС України є те, що це міністерство має відношення до різних підсистем правоохоронної системи. По-перше, МВС України є складовим елементом системи центральних органів виконавчої влади. По-друге, МВС України за своїм організаційно-правовим статусом є головним органом у системі окремих правоохоронних органів і тому це міністерство можна вважати складовим елементом інституційної складової правоохоронної системи держави. По-третє, міністр МВС України координує та спрямовує діяльність останніх, і тому МВС України є невід'ємним елементом системи сил, що забезпечують внутрішню безпеку держави від злочинних посягань, здійснюють охорону державного кордону та регулювання міграційних процесів, а також займаються попередженням та припиненням надзвичайних ситуацій. По-четверте, МВС України, за чинним законодавством, відведено окреме місце в системі тих правоохоронних органів, основним призначенням яких є забезпечення оборони та зовнішньої і внутрішньої безпеки країни.

Монографія підготовлена з урахуванням положень Стратегії розвитку органів внутрішніх справ та Концепції першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ (розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 № 1118-р), Стратегії розвитку Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року.

Варто звернути увагу на окремі позитивні положення монографії, зокрема щодо її новизни. Рецензована праця першим в Україні комплексним монографічним дослідженням в якому

вперше поставлено й вирішено наукову проблему розроблення цілісного доктринального підходу до формування концепції розвитку МВС України як суб'єкта формування та реалізації державної політики у сфері внутрішніх справ в умовах реформування правоохоронної системи держави, що надало можливість обґрунтувати пропозиції, спрямовані на вдосконалення законодавства в цій сфері та практики його застосування.

Монографію відзначає глибокий аналіз законодавства, наявність широкої теоретичної бази та аналіз стану впровадження реформ в системі органів МВС України. Автор також глибоко аналізує міжнародний досвід реформування Міністерства внутрішніх справ інших країн (Німеччина, Італія, Польща, Франція, Австрія, Чехія, США, Великобританія, Литва, Грузія, Білорусь, Казахстан, Киргизія тощо).

Більшість положень та висновків монографії мають практичну спрямованість. Вони враховують проблематичні питання, які пов'язані процесами реформування системи органів МВС України, їх матеріально-правового та інформаційно-аналітичного забезпечення. Окремий підрозділ роботи присвячений питанням реформування відомчої освіти.

Монографію Глуховері В.А. «Міністерство внутрішніх справ в умовах реформування правоохоронної системи держави» відрізняє глибокий аналіз проблем реформування системи органів МВС України, авторське бачення шляхів їх вирішен-

ня, докладність і переконливість викладу думок автора, великий науковий апарат. Робота містить важливі наукові висновки, лише частина яких відзначена нами.

Положення і висновки, викладені в роботі, можуть стати основою для майбутніх наукових досліджень проблем реформування як правоохоронної системи держави, так і системи МВС України, їх можна використовувати при викладанні навчальних дисциплін «Адміністративне право», «Адміністративна діяльність Національної поліції», «Судові та правоохоронні органи».

Таким чином, представлена монографія є сучасним, завершеним і актуальним дослідженням, яке на високому науковому рівні вирішує комплекс проблем пов'язаних теорією та практикою адміністративно-правового забезпечення реформ в системі Міністерства внутрішніх справ України. Рецензована монографія Глуховері В.А. «Міністерство внутрішніх справ України в умовах реформування правоохоронної системи держави» розрахована на наукових співробітників, викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, практичних працівників і широке коло читачів, які цікавляться питаннями реформування системи органів МВС України. Рецензована монографія може бути рекомендована для використання в практичній діяльності органів МВС України, а також при підготовці слухачів і курсантів вищих навчальних закладів МВС України.